

# Tiivistelmä

## **Hans Hämäläinen: Perhesukupolvien välinen apu. Tutkimus suurten ikäluokkien vanhemmilleen ja aikuisille lapsilleen antamasta avusta**

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan vuosina 1945–1950 syntyneiden suomalaisten suurten ikäluokkien vanhemmilleen sekä aikuisille lapsilleen antamaa taloudellista tukea ja ajallista apua (hoiva-, lastenhoito- ja käytännön apu). Tutkimuksessa kysytään: Antavatko suuret ikäluokat enemmän apua aikuisille lapsilleen kuin iäkkäille vanhemmilleen? Miten auttamismahdollisuudet ja avuntarpeet ovat yhteydessä suurten ikäluokkien aikuisille lapsilleen ja iäkkäille vanhemmilleen antamaan apuun? Kuinka suuret ikäluokat perustelevat aikuisille lapsilleen ja iäkkäille vanhemmilleen antamaansa apua? Aineistona käytetään kahta suurilta ikäluokilta kerättyä kansallisesti edustavaa postikyselyaineistoa. Kolmantena aineistona hyödynnetään suurille ikäluokille tehtyjä teemahaastatteluita. Tutkimus koostuu neljästä itsenäisestä artikkelista ja yhteenvetoluvusta.

Suurten ikäluokkien antaman avun suuntaa tutkitaan artikkeleissa I ja II. Artikkelit I osoittaa, että välisukupolven asemassa olevien suurten ikäluokkien antama taloudellinen tuki kohdistuu perhesukupolvien välillä lähes yksinomaan lapsille. Artikkelissa II selviää, että välisukupolvi antaa myös lastenhoitoapua todennäköisemmin lapsilleen kuin hoiva-apua vanhemmilleen. Käytännön apua suurten ikäluokkien edustajat antavat hieman todennäköisemmin vanhemmilleen kuin lapsilleen. Artikkelissa III tarkastellaan suurten ikäluokkien vanhemmilleen sekä lapsilleen antamaan hoiva- ja käytännön apuun yhteydessä olevia tekijöitä. Tulosten mukaan avuntarpeet ovat positiivisesti yhteydessä sekä vanhemmille että lapsille tarjottuun apuun, mutta paremmat auttamismahdollisuudet ennustavat suurempia panostuksia lähinnä omien lasten suuntaan. Artikkelin I perusteella avuntarpeet ja auttamismahdollisuudet ovat vastaavalla tavalla yhteydessä myös taloudellisen tuen antamiseen aikuisille lapsille. Artikkelissa IV tarkastellaan kuinka välisukupolven tilanteessa olevat suurten ikäluokkien henkilöt perustelevat vanhemmilleen ja lapsilleen antamaansa apua. Vanhempiensa tukemista haastateltavat perustelevat vanhempien avuntarpeilla. Aikuisille lapsilleen antamaansa apua he perustelevat tarpeiden lisäksi halulla tukea omia lapsiaan mahdollisimman paljon.

Tulosten tulkinnessa hyödynnetään perhesosiologisia ja evolutiivisia lähestymistapoja, jotka mielletään toisiaan täydentäviksi. Sosiologisessa ja evolutiivisessa perhetutkimuksessa tarkastellaan usein samoja aiheita hieman erilaisista näkökulmista, minkä tähden niiden käyttäminen yhdessä on sekä tarpeellista että hedelmällistä.